

Motion till riksdagen 2021/22:2133

av **Roland Utbult (KD)**

Utvärdera Ersättningsnämndens arbete

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att följa upp och utvärdera dels Ersättningsnämndens arbete, dels nivån på använt anslag utifrån riksdagens beslut och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Mellan 1920 och 1980 var det minst en kvarts miljon barn i vårt land som omhändertogs av samhället och placerades på fosterhem eller barnhem. En djup orättvisa drabbade ett stort antal barn som utsattes för övergrepp eller försummelser av allvarlig art. I början av 2000-talet uppmärksammades den vanvård de utsatts för. År 2011 blev de lovade upprättelse av staten och Ersättningsnämnden tillsattes för att sköta intervjuer och bedömningar.

Förväntansfulla vandrade de drabbade dit, om än på skakiga ben, för att lägga fram sin berättelse inför ett antal jurister och en psykolog. Att berätta om svåra upplevelser är inte självklart. Ska man kunna berätta om de övergrepp och försummelser man utsatts för måste förutsättningarna vara så bra som möjligt så att berättelsen blir fullständig och kan bli underlag för en bedömning. Tyvärr finns flera berättelser som visar att de bästa förutsättningarna inte gavs, vilket också kan ha påverkat det underlag som låg till grund för bedömningen.

Efter intervjun hos Ersättningsnämnden gjordes en bedömning hos myndigheten och den som ansökt om ersättning till följd av övergrepp och försummelse fick därefter brev som meddelade avslag eller bifall till ansökan.

Totalt inkom 5 285 ansökningar och Ersättningsnämnden avgjorde mer än 4 200 ärenden. Närmare 54 procent av de som sökt ersättning och intervjuats av Ersättningsnämnden fick avslag. Av den avsatta miljarden kronor användes endast hälften. Hela situationen utvecklades till en av vår tids största rättsskandaler.

Ordföranden i Ersättningsnämnden försökte förklara den stora andelen avslag med att Ersättningsnämnden försökte ligga så nära lagen och förarbetena som möjligt i sina bedömningar.

Det som såg ut att kunna bli en moralisk upprättelse övergick i förtvivlan över att inte bli trodd. Upplevelsen för dem blev att samhället än en gång svikit. Dessutom utan möjlighet att överklaga. Flera vittnar om att de önskat att de aldrig behövt gå igenom detta trauma att återuppliva minnen som gett djupa sår i själen.

Ersättningsnämndens lades ned 30 juni 2016. Det finns anledning att följa upp och utvärdera dels Ersättningsnämndens arbete och dels nivån på använt anslag utifrån riksdagens beslut. Detta bör ges regeringen tillkänna.

Roland Utbult (KD)